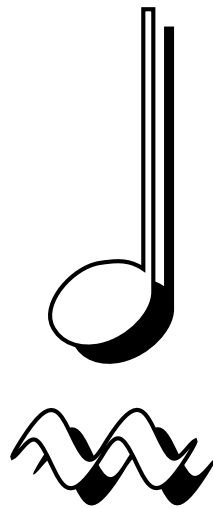

Sveinn Eypórsson

TÓNFRÆÐI

5. stig

www.classicalguitarschool.net

© 1992 Sveinn Eyþórsson

www.classicalguitarschool.net

Nafn: _____

Heimili: _____

Sími: _____

Efnisyfirlit

1. Tóntegundir
2. Tónbil
3. Tónflutningur
4. Takttegundir
5. Tónlistarorð
6. Hraðskriftartákn
7. Skrauttákn
8. Hljómar

1. TÓNTEGUNDIR

Í þessu stigi er ætlast til að nemendur læri tóntegundir með 7 béum og 7 krossum í dúr og moll. Hér fyrir neðan er tafla með þessum tóntegundum. Takið sérstaklega eftir í hvaða röð þessar tóntegundir eru settar upp.

Dúrar	Mollar
Fes - Ces - Ges - Des- As - Es - B - F C - G - D - A - E - H - Fís - Cís	as - es - b - f - c - g - d a - e - h - fís - cís - gís - dís - aís

FCGDAEH reglan	
<p>Til að finna út hve mörg formerki eru í tóntegund þá er hægt að nota regluna FCGDAEH. Talið er í stafaröðinni frá C í dúr og A í moll. Ef talið er til hægri fáum við krossa tóntegundir, en bé tóntegundir ef talið er til vinstri. T.d. ef ætlunin er að finna út A-dúr þá er talið frá C, G 1#, D 2#, A 3#. Reglan gefur líka upp formerkja röðina, 1. kross er á F 2. kross er á C o.s.frv. Röð béanna eru hinsvegar í öfug, 1. bé er á H 2. bé á E o.s.frv.</p>	<p>dúrar 1 0 1 2 3</p> <p>b ← ↔ → #</p> <p>↓</p> <p>(B) - F - C - G - D - A - E - H - (Fís)</p> <p>↑</p> <p>b ← ↔ → #</p> <p>mollar 1 0 1</p>

Tóntegundataflan hér fyrir neðan sýnir staðsetningu formerkjanna í G og F-lykli

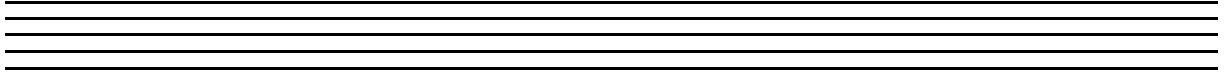
Tóntegundatafla	
<p>DÚRTÓNTEGUND: G D A E H F# C# F B Eb Ab Db Gb Cb</p>	
G-lykill	
F-lykill	
<p>MOLLTÓNTEGUND: e h f# c# g# d# a# d g c f b eb ab</p>	

Hvert sæti hefur ákveðið nafn
<ol style="list-style-type: none"> 1. sæti: Frumtónn (tonica), gefur tóntegundinni heiti og er þessvegna mikilvægastur 2. sæti: Yfirtónn (supertonica), næsta sæti fyrir ofan tóntegundina 3. sæti: Miðtónn (mediant), sæti mitt á milli 1. og 5. sætis 4. sæti: Undirfortónn (subdominant), næsta sæti fyrir neðan 5. sæti 5. sæti: Fortónn (dominnat), sæti sem er alsráðandi í tóntegundinni 6. sæti: Yfirfortónn (superdominant), næsta sæti fyrir ofan 5. sæti 7. sæti: Undirfrumtónn (subtonica) ef sætið er heilu skrefi neðar en 1. sæti en Leiðsögutónn (sensible) ef sætið er hálfu skrefi neðar en 1. sæti

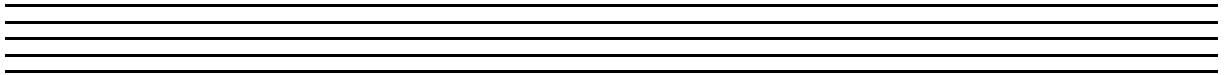
TÓNSTIGAR

Tvíkross (X) hækkar nótu um heilt skref
Tvíbé (bb) lækkar nótu um heilt skref
Tvíkross þarf t.d að setja á 7. sætið í gís-moll tónstiga

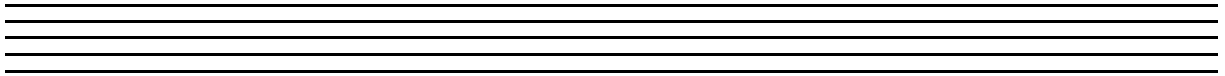
1. Skrifðu hljómhæfan gís-moll tónstiga í G-lykli með lausum formerkjum.

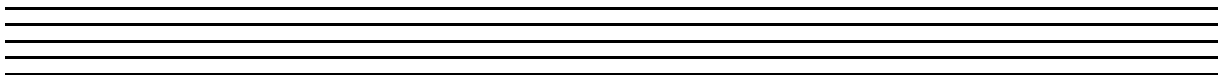
2. Skrifðu laghæfan es-moll tónstiga í G-lykli með föstum formerkjum.

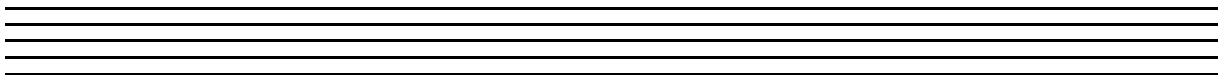
3. Skrifðu laghæfan gís-moll tónstiga í F-lykli með föstum formerkjum.

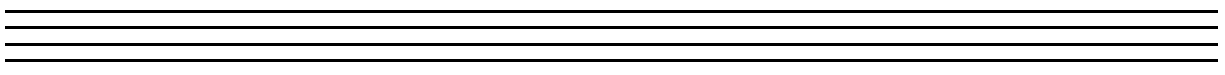
4. Skrifðu dúr tónstiga með föstum formerkjum þar sem miðtónn er nótan Es í F-lykli.

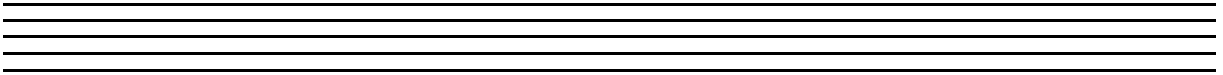
5. Skrifðu hljómhæfan moll tónstiga með föstum formerkjum þar sem fortónn er nótan C í G-lykli.

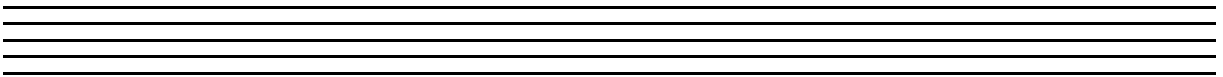
6. Skrifðu laghæfan moll tónstiga með lausum formerkjum þar sem undirfortónn er nótan Gís.

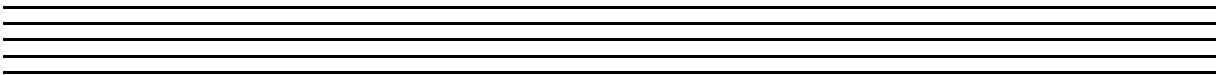
6. Skrifðu Ces dúr tónstiga í F-lykli með lausum formerkjum.

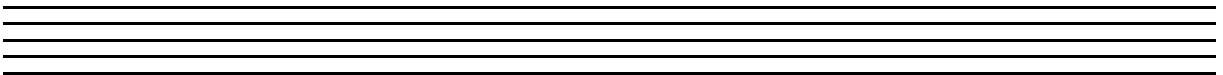
7. Skrifðu laggæfan b-moll tónstiga í G-lykli með lausum formerkjum byrjaðu og endaðu tónstigann á yfirfrumtón.

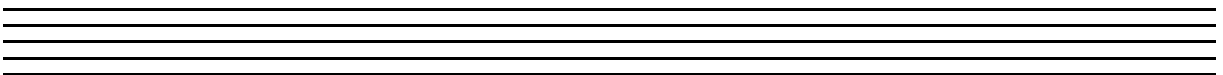
8. Skrifðu hljómhæfan as-moll tónstiga í G-lykli með föstum formerkjum byrjaðu og endaðu tónstigann á miðtón.

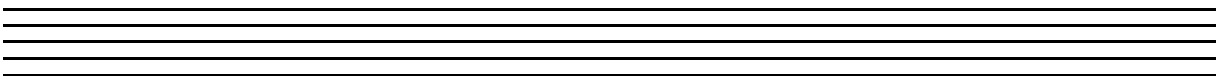
9. Skrifðu tónstiga í F-lykli með föstum formerkjum þar sem yfirfortónn er nótan A.

10. Skrifðu dúr tónstiga í F-lykli með lausum formerkjum þar sem leiðsögutónn er nótan Eís.

11. Skrifðu tónstiga í G-lykli með lausum formerkjum þar sem yfirfortónn er nótan D og leiðsögutónn er nótan Eís.

12. Skrifðu dúr tónstiga í F-lykli með lausum formerkjum þar sem leiðsögutónn er nótan F.

13. Skrifðu laghæfan moll tónstiga í G-lykli með lausum formerkjum þar sem frumtónn er nótan As byrjaðu og endaðu tónstigann á yfirfrumtón.

14. Skrifðu hljómhæfan moll tónstiga í G-lykli með föstum formerkjum þar sem yfirfortónn er nótan A byrjaðu og endaðu tónstigann á miðtón.

15. Skrifðu tónstiga í F-lykli með föstum formerkjum þar sem yfirfortónn er nótan Aís og leiðsögutónn er nótan Hís.

16. Skrifðu tónstiga í F-lykli með lausum formerkjum þar sem yfirfortónn er nótan Ces og leiðsögutónn er nótan D.

17. Skrifðu tónstiga í G-lykli með lausum formerkjum þar sem undirfortónn er nótan Fís og leiðsögutónn er nótan Hís.

Greindu tóntegundir í eftirfarandi dæmum.

18. _____

19. _____

20. _____

21. _____

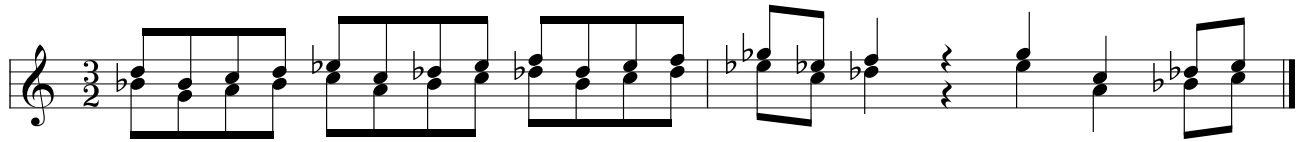
22. _____

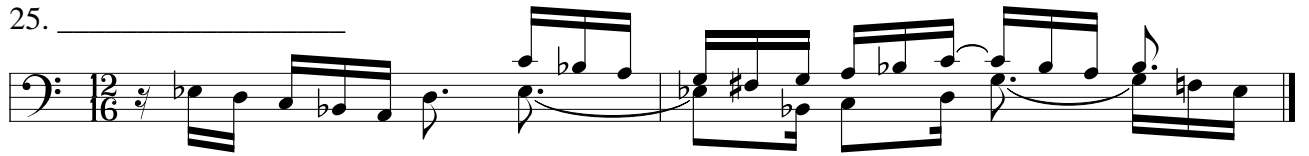
23. _____

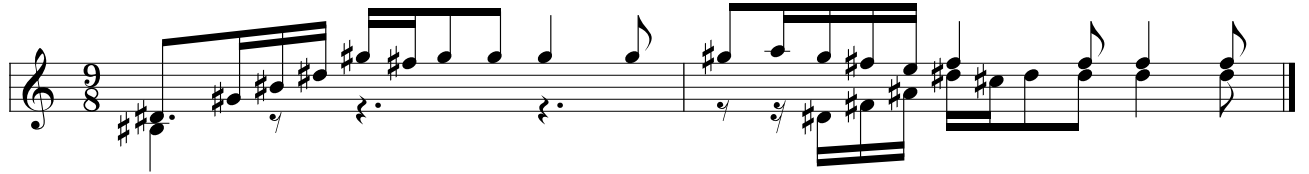
24. _____

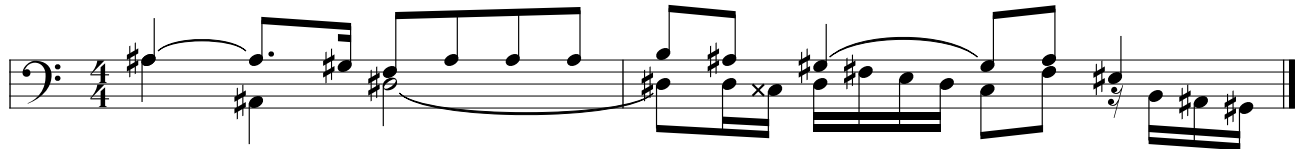
25. _____

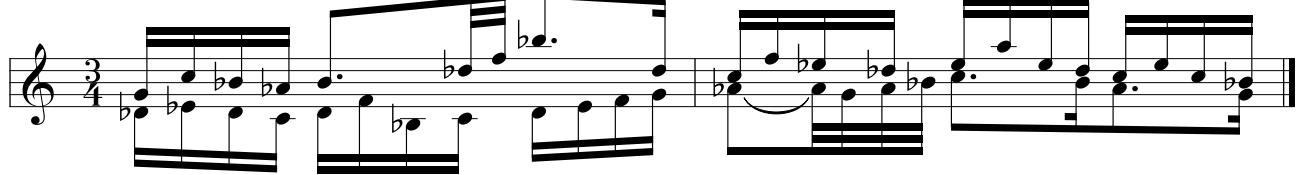
26. _____

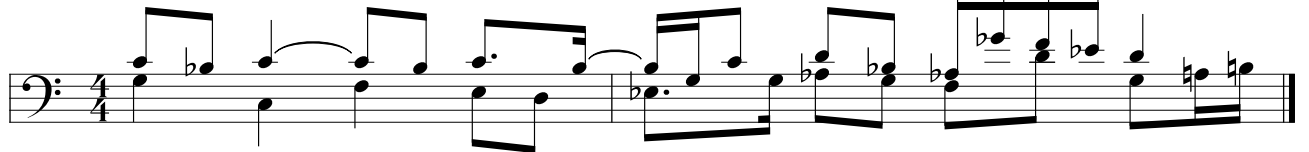
27. _____

28. _____

29. _____

2. TÓNBIÐ

Milli tveggja mismunandi tóna myndast tónbil. Þetta tónbil er hægt að greina með því að telja nöfnin á milli nótnanna, meðtalin bæði nótnaheitin sem mynda tónbilið. Til dæmis C til F er ferund því það eru fjögur nöfn talin C D E F og G til A er tvíund, tvö nöfn talin.

Tónbilin sem við lærum eru: Einundir, tvíundir, þríundir, ferundir, fimmundir sex undir, sjöundir og áttundir.

Tvíundir, þríundir, sex undir og sjöundir geta verið stórar eða litlar
Einundir, ferundir, fimmundir og áttundir eru hreinar.
Öll Tónbilin geta verið minnkuð eða stækkuð.

Tónbilin E til F og H til C hafa hálf skref og eru þess vegna litlar tvíundir

Taflan sýnir hvað mörg skref eru í hverju tónbili.

TÓNBIÐ (Skammst.)	STÓR (S)	LÍTIL (L)	HREIN (H)	STÆKKUÐ (STK)	MINNKUÐ (MK)
1und	ekki	ekki	0	1/ 2	-1/ 2
2und	1	1/ 2	ekki	1-1/ 2	0
3und	2	1 1/ 2	ekki	2 1/ 2	1
4und	ekki	ekki	2 1/ 2	3	2
5und	ekki	ekki	3 1/ 2	4	3
6und	4 1/ 2	4	ekki	5	3 1/ 2
7und	5 1/ 2	5	ekki	6	4 1/ 2
8und	ekki	ekki	6	6 1/ 2	5 1/ 2

TÓNHVARF

Það kallast tónhvarf þegar tónbili er snúið við með því að færa neðri tóninn upp um áttund eða efri tóninn niður um áttund. Útkoman úr samanlögðu tónbilsnúmeri og tónhvarfi þess er 9.

1und	verður	8und
2und	-	7und
3und	-	6und
4und	-	5und
5und	-	4und
6und	-	3und
7und	-	2und
8und	-	1und

Við tónhvarf verður:

- Hreint bil hreint.
- Stórt bil lítið
- Lítið bil stórt
- Stækkað bil minnkað
- Minnkað bil stækkað

Greindu eftirfarandi tónbil.

1.

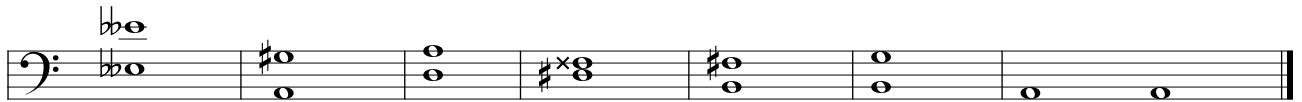
2.

3.

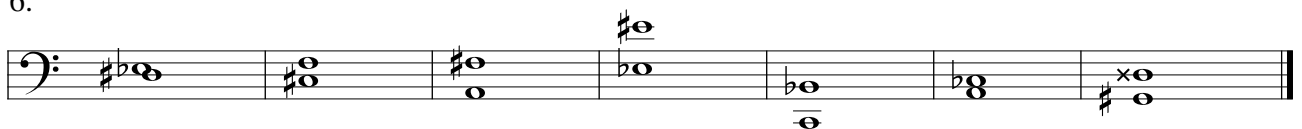
4.

5.

6.

7 Skrifaðu aðra nótu fyrir ofan hverja nótu svo út komi umbeðið tónbil

L 2 S 6 S 7 H 4 L 6 S 7 H 8

8

S 2 S 3 H 5 H 4 L 7 S 7 L 3

9

Stk 5 Mk 8 L 6 H 4 Mk 7 L 7 Stk 3

0 Skrifaðu aðra nótu fyrir neðan hverja nótu svo út komi umbeðið tónbil

Mk 8 H 5 H 4 S 3 Stk 6 Mk 7 Stk 3

S 3 L 2 H 5 Stk 6 Mk 4 S 7 H 4

2

Stk 4 Mk 2 Stk 3 Stk 5 Mk 4 Mk 7 Stk 8

3 TÓNFLUTNINGUR

Tónflytja í D dúr

Musical notation for the first exercise in D major (D dúr), 4/4 time signature. The melody is written on a single treble clef staff. The bass staff is empty. The key signature has two sharps (F# and C#). The melody consists of eighth and quarter notes, ending with a whole note.

2 Tónflytja í E dúr

Musical notation for the second exercise in E major (E dúr), 2/4 time signature. The melody is written on a single treble clef staff. The bass staff is empty. The key signature has three sharps (F#, C#, and G#). The melody consists of eighth and quarter notes, ending with a whole note.

3 Tónflytja í c moll

Musical notation for the third exercise in C minor (c moll), 3/4 time signature. The melody is written on a single treble clef staff. The bass staff is empty. The key signature has no sharps or flats. The melody consists of eighth and quarter notes, ending with a whole note.

4 Tónflytja upp um stóra tvíund

Musical notation for the fourth exercise in E major (E dúr), 6/8 time signature. The melody is written on a single treble clef staff. The bass staff is empty. The key signature has three sharps (F#, C#, and G#). The melody consists of eighth and quarter notes, ending with a whole note.

5 Tónflytja í e moll

Musical notation for the fifth exercise in E minor (e moll), 4/4 time signature. The melody is written on a single treble clef staff. The bass staff is empty. The key signature has two flats (Bb and Eb). The melody consists of eighth and quarter notes, ending with a whole note.

6 Tónflytja í C dúr

4/4

7 Tónflytja niður um stóra þrúnd

C

8 Tónflytja í b moll

4/4

9 Tónflytja upp um stóra þrúnd

4/4

0 Tónflytja upp um stóra tvíund

4/4

4. TAKTTEGUNDIR

Efri tala taktboðans segir okkur hvort takttegundin er einföld eða samsett.

Ef hún er 2, 3 eða 4 er takttegundin einföld, annars ef efri talan er 6, 9 eða 12 þá er takttegundin samsett. Ef efri tala taktboðans er ekki nein af þessum tölum er takttegundin samsett af tveimur mismunandi takttegundum.

Neðri tala taktboðans er það lengdargildi sem talið er.

Einfaldar takttegundir eru notaðar þegar 1, 2 og 4 nótur eru á hvert taktslag.

Samsettar takttegundir eru notaðar þegar 1, 3, og 6 nótur eru á hvert taktslag. Í takttegundinni 6/8 eru þrjár áttundaparts nótur á hvert taktslag, sex sex tándapartsnótur eða ein punkteruð fjórðapartsnóta.

Í bæði samsettum og einföldum takttegundum verður að bjálka saman áttundaparts og smærri nótur í taktslög. Í einföldum takti eru 2 áttundaparts og 4 sex tándaparts nótur bjálkaðar saman þegar þær eru saman á taktslagi. Í samsettum takti eru 3 áttundaparts og 6 sex tándaparts nótur bjálkaðar saman þegar þær eru saman á taktslagi.

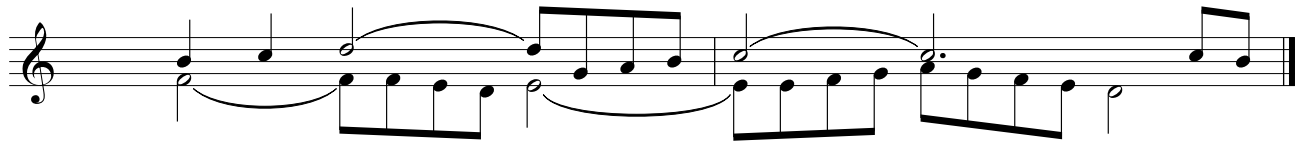
Ef breyting verður á takttegund er skrifaður nýr taktboði fremst í þeim takti sem breytingin á sér stað. Sum tónskáld setja tvístrik við breytingu á taktboða en önnur setja einfalt taktstrik.

Þegar regluleg breyting á taktboða á sér stað er hægt að skrifa tvo taktboða í byrjun lags svo sem 4/4 3/4. Einnig er hægt að skrifa taktboða sem er samlagning tveggja taktboða eða 4/4 + 3/4 = 7/4.

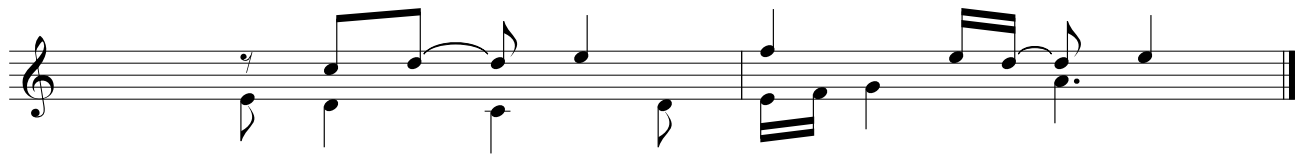
Einfaldir taktboðar			
Nóta	Tvískiptir	Þrískiptir	Fjórskiptir
	2 2	3 2	4 2
	2 4	3 4	4 4
	2 8	3 8	4 8

Samsettir taktboðar			
Nóta	Tvískiptir	Þrískiptir	Fjórskiptir
	6 2	9 2	12 2
	6 4	9 4	12 4
	6 8	9 8	12 8

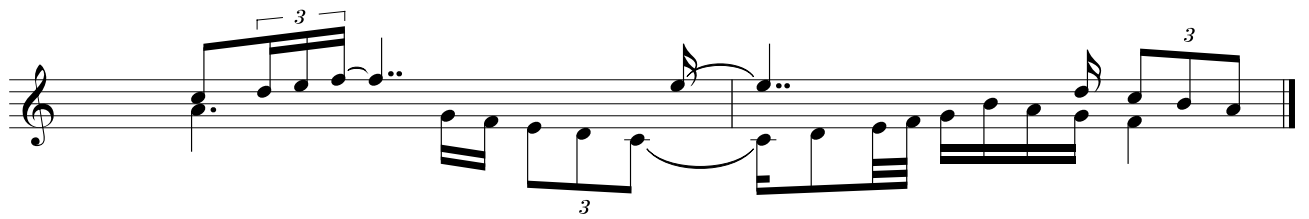
Skrifaðu taktboða fyrir þessi dæmi

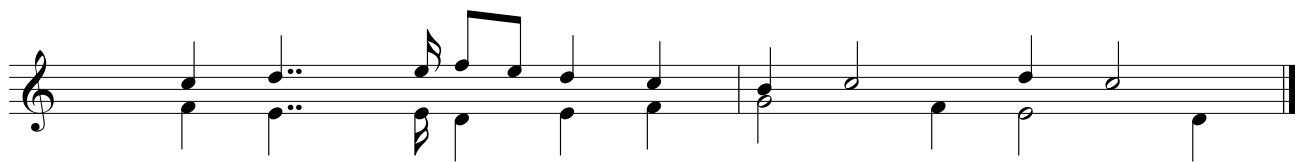
2.

3.

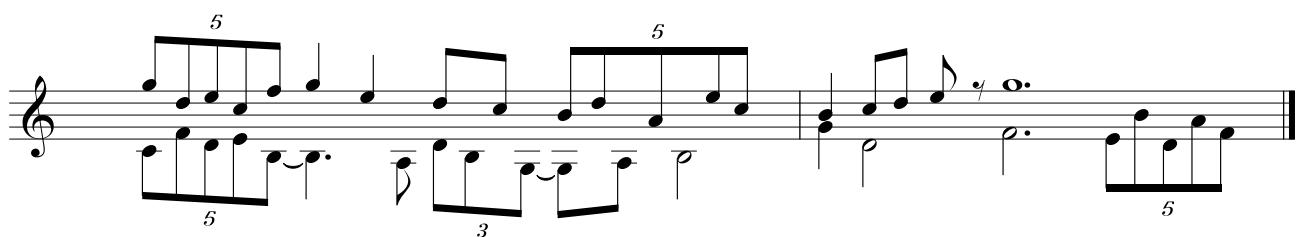
4.

5.

6.

7 Skrifaðu réttan taktboða og settu inn taktstrik í þessi dæmi

Musical staff 7: Treble clef, 7/8 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, a dotted quarter note B4, and a quarter note C5. This is followed by a triplet of eighth notes (D5, E5, F5), then a quarter note G5, a quarter note F5, a quarter note E5, and a quarter note D5. The staff ends with a quarter rest.

8.

Musical staff 8: Treble clef. The melody starts with a quarter rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. This is followed by a quintuplet of eighth notes (D5, E5, F5, G5, A5), then a quarter note B5, a quarter note A5, a quarter note G5, and a quarter note F5. The staff ends with a quarter note E5.

9.

Musical staff 9: Treble clef. The melody starts with a quarter rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. This is followed by a quintuplet of eighth notes (D5, E5, F5, G5, A5), then a quarter note B5, a quarter note A5, a quarter note G5, and a quarter note F5. The staff ends with a quarter note E5.

10.

Musical staff 10: Treble clef, 7/8 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. This is followed by a quintuplet of eighth notes (D5, E5, F5, G5, A5), then a quarter note B5, a quarter note A5, a quarter note G5, and a quarter note F5. The staff ends with a quarter note E5.

11.

Musical staff 11: Treble clef. The melody starts with a quarter rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. This is followed by a septuplet of eighth notes (D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6), then a quarter note D6, a quarter note C6, a quarter note B5, and a quarter note A5. The staff ends with a quarter note G5.

12.

Musical staff 12: Treble clef. The melody starts with a quarter rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. This is followed by a quarter note D5, a quarter note E5, a quarter note F5, and a quarter note G5. The staff ends with a quarter note A5.

13.

Musical staff 13: Treble clef. The melody starts with a quarter rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. This is followed by a quintuplet of eighth notes (D5, E5, F5, G5, A5), then a quarter note B5, a quarter note A5, a quarter note G5, and a quarter note F5. The staff ends with a quarter note E5.

4 Endurskrifaðu þessi dæmi og bjálkaðu nóturnar rétt saman

Musical notation for exercise 4, measures 1-3. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 3/4 time signature. The lower staff is in bass clef with a 3/4 time signature. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

15.

Musical notation for exercise 15, measures 1-3. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 6/8 time signature. The lower staff is in bass clef with a 6/8 time signature. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

16.

Musical notation for exercise 16, measures 1-3. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 2/4 time signature. The lower staff is in bass clef with a 2/4 time signature. A triplet of eighth notes is marked with a '3' above it in the first measure.

17.

Musical notation for exercise 17, measures 1-3. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 12/8 time signature. The lower staff is in bass clef with a 12/8 time signature. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

18.

Musical notation for exercise 18, measures 1-3. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 2/4 time signature. The lower staff is in bass clef with a 2/4 time signature. A quintuplet of eighth notes is marked with a '5' above it in the first measure.

9 Endurskrifaðu þessi dæmi settu taktstrik skiptu nótunum rétt í taktliði og bjálkaðu nóturnar rétt

Exercise 9 is written in 4/4 time. The first staff contains a melody with a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note. The second staff contains a bass line with a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note. A slur is placed under the first four notes of the bass line.

20.

Exercise 20 is written in 3/4 time. The first staff contains a melody with a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note. The second staff contains a bass line with a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note.

21.

Exercise 21 is written in 6/8 time. The first staff contains a melody with a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note. The second staff contains a bass line with a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note.

22.

Exercise 22 is written in 9/8 time. The first staff contains a melody with a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note. The second staff contains a bass line with a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note.

23.

Exercise 23 is written in 3/2 time. The first staff contains a melody with a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note. The second staff contains a bass line with a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note.

5. TÓNLISTARORÐ

Orð fyrir hraða

Largo	Breitt
Grave	Alvarlega
Lento	Hægt
Adagio	Rólega og gætilega
Andante	Gangandi
Moderato	Hóflega eða miðlungi hratt
Allegro	Glaðlega
Vivo	Lifandi
Vivace	Líflega
Presto	Fljótt

Endingin -issimo herðir merkingu orðsins

Vivacissimo	Mjög líflega
Gravissimo	Mjög alvarlega

Endingin -ino eða -etto dregur úr merkingu orðsins

Andantino	Létt gangandi
Larghetto	Hraðar en Largo
Allegretto	Hægar en Allegro

Orð sem tákna endurkomu hraða

Come prima	Eins og fyrst
Primo tempo	Fyrsti hraði
Lo stesso tempo	Óbreyttur hraði

Orð sem tákna minnkandi hraða

rallentando	Hægar
ritardando	Seinka
ritenendo	Íhugandi
ritenuto	Varlega
allargando	Útvíkkandi

Orð sem tákna vaxandi hraða

animato	Upplífandi
accelerando	Hraðar
affrettando	Flýtaaaadi
accelerando	Hraðar
affrettando	Flýtainc
stringendo	Kreistandi

Orð fyrir endurkomu breyts hraða

A tempo	Sami hraði
In tempo	í hraða

Orð sem merkja breytingu á jöfnum hraða.

ad libitum	Að vild
senz a tempo	Án hraða
senz a rigore	Án styrðleika
rubato	Frjálst

Orð fyrir ákveðinn styrk

forte (f)
fortissimo (ff)
fortefortissimo (fff)
piano (p)
pianissimo (pp)
pianopianissimo (ppp)
piano (p)
pianissimo (pp)
pianopianissimo (ppp)
mez z o forte (mf)
mez z o piano (mp)
forz ando (fz)
tutta forz a

Sterkt
Sterkar
Enn sterkar
Veikt
Veikar
Enn veikar
Veikt
Veikar
Enn veikar
Miðlungi sterkt
Miðlungi veikt
Með valdi og krafti
Af öllum krafti

Orð fyrir styrkleika breytingu

crescendo (cresc.)
decrescendo (decrec.)
diminuendo (dim.)

Með vax andi styrk
Með minnkandi styrk
M(dim.) Með minnkandi styrk

Orð fyrir styrkleika og hraðabreytingu

calando
mancando
morendo
perdendosi
smorz ando

Dvínandi
Missandi
Deyjandi
Hverfandi
Minnkandi

Orð sem útskýra endurtekningu

Da capo (D.C)
Da capo al fine
Da capo al coda
Dal segno (D.S)
Dal segno al fine
Dal segno al coda

Frá byrjun
Frá byrjun að merkinu fine
Frá byrjun í coda
Frá merkinu
Frá merkinu að merkinu fine
Frá merkinu í coda

Orð sem merkja sérstaka áherslu í tónlistinni

Legato
Marcato
Pesante
Rinforz ando (rinf.)
Staccato (stacc.)
Tenuto (ten.)

Bundið
Auðkennt
Þ unglega
Með meiri krafti
Snögg
Haldið

Orð til útskýringar

attacca
tacet
soli
tutti
volti subitott eða kafla
soli
tutti
volti subito (V.S)
mano destra (M.D)
mano sinistra (M.s)

Áfram án tafar
Þ egja þátt eða kafla
Einn eða einir
Allir

Einn eða einir
Allir
Fletta skyndilega
Hægri hönd
Vinstri hönd

Pessi orð eru notuð með öðrum tónlistarorðum

Assai	Mjög
Poco	Lítið
Molto	Mikið
Meno	Minna
Più	Meira
Ancor più	Enn meira
Sempre più	Alltaf meira
Non troppo	Ekki mikið
Non tanto	Ekki svo
Quasi	Næstum því
Con	Með
Senz a	Án

Orð sem segja með hvernig tilfinningu á að leika tónlistina

Affettuoso	Kærleikafullt
Agitato	Órólega
Amabile	Vingjarnlega
Amoroso	Elskulega
Animato	Líflega
Appassionato	Ástríðufullt
Brillante	Glansandi
Cantabile	Syngjandi
Capriccioso	Duttlungafullt
Dolce	Blíðlega
Dolente	Sársaukafullt
Deciso	Ákveðið
Delicato	Viðkvæmt
Doloroso	Kvalarfullt
Energico	Orkufullt
Espressivo	Túlkandi
Facile	Auðveldlega
Furioso	Ofsafengið
Giocoso	Skemmtilega
Grazioso	Spaugilega
Innocente	Sakleysislega
Leggiero	Léttilega
Maestoso	Virðulega
Marcia	Mars
Mesto	Dapurlega
Misterioso	Dularfullt
Piacevole	Þægilega
Pomposo	Með viðhöfn
Religioso	Trúarlega
Scherzando	Gáskafullt
Semplice	Einfaldlega
Sostenuto	Dveljandi
Spiritoso	Andlega
Sensible	Næmt
Teneramente	Alúðlega
Tranquillo	Kyrrlátt
Veloce	Skjótt

6 HRAÐSKRIFTARTÁKN

Þegar punktar eru fyrir ofan nótu þarfa deila nóttunni í jafnmargar nótur og punktarnir eru margir

Skrifað

Leikið

Þegar eitt eða fleiri skástrik eru fyrir ofan eða neðan nótu er nótan endurtekin með því lengdargildi sem fjöldi strikana sýnir

Skrifað

Leikið

Þegar númer er fyrir ofan eru leiknar samsvarandi ólur

Skrifað

Leikið

Þegar einungis nótnaleggurinn er skrifaður eru leiknar þær nótur sem eru á undan

Skrifað

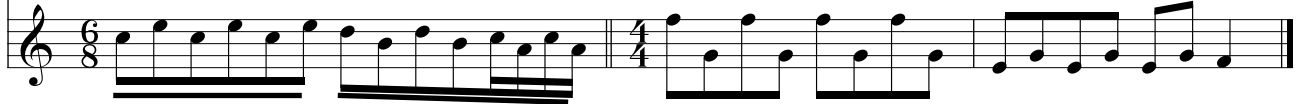
Leikið

Eitt eða fleiri strik sem sett eru á milli tveggja mismunandi nótna þýðir að leika á báðar nóturnar í því lengdargildi sem strikin sýna eins oft og uppgengið lengdargildi leyfir

Skrifað

Leikið

Ein tala fyrir ofan skástrik með tveimur lóðréttum endastrikum sem sett er inn í heilan takt táknað að þögn er í jafnmarga takta og talan

Takið eftir því að í stað þess að skrifa 9 takta þögn er þögninni skipt í 6 og 3ja takta þögn vegna þess að tóntegundaskipi eru við tvístrikið

Stutt skástrik með tveimur punktum fyrir ofan og neðan táknað endurtekningu á því sem á undan er Það lengdargildi sem merkið fyllir út í er endurtekið Ef merkið er jafnframt á taktstriki eru endurteknir tveir heilir taktar

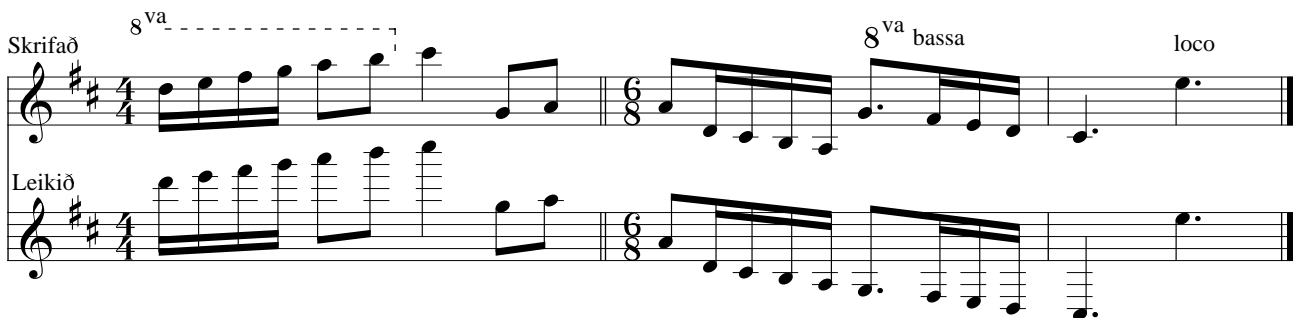
Skrifað

Leikið

Merkið 8va (ottava) með eða án punktalínu merkir að leika skuli nóturnar áttund hærra Ef orðið bassa er fyrir aftan eru nóturnar leiknar áttund lægra Orðið loco þýðir að hætta eigi að leika áttund ofar eða neðar

Endurskrifaðu þessi dæmi eins og þau eru leikin

Exercise 1: 4/4 time signature. The first staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note F#4, and a quarter note E4. The second staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The third staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The piece ends with a double bar line.

2.

Exercise 2: 3/4 time signature. The first staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The second staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The third staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The piece ends with a double bar line.

3.

Exercise 3: 6/8 time signature. The first staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The second staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The third staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The piece ends with a double bar line.

4.

Exercise 4: 3/4 time signature. The first staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The second staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The third staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The piece ends with a double bar line.

5.

Exercise 5: 9/8 time signature. The first staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The second staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The third staff contains a melody starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The piece ends with a double bar line.

7 SKRAUTNÓTUR

Í eldri tónlist er að finna ýmis tákni og smækkaðar nótur sem kallast skrautnótur Þessar nótur kallast skrautnótur vegna þess að þær skreyta þær nótur sem mynda laglínuna

Varðandi skrautnótturnar þarf að hafa í huga eftirfarandi

- Smækkuðu nótturnar eru ekki með neitt lengdargildi inni í taktinum Skrautnótturnar taka lengdargildin sín annað hvort frá nótunni sem er á eftir eða á undan
- Það er venja að skrifa skrautnótturnar alltaf með leggina vísandi upp
- Skrautnótumerkin eru sett fyrir ofan fyrir neðan eða á eftir aðalnótunni og alltaf fyrir utan nótustrenginn ef það er mögulegt

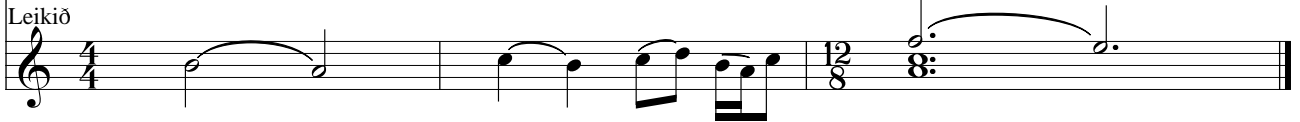
LANGT FORSLAG

- Þegar hægt er að deila lengdargildi aðalnótunar með punktum og tengibogum í tvo jafna parta þá tekur forslagið helming af lengdargildi nótunnar

Skrifað

Leikið

- Þegar hægt er að deila lengdargildi aðalnótunnar í þrjú jafna parta þá tekur forslagið tvo þriðju af aðalnótunni

Skrifað

Leikið

- Í öðrum tilfellum er venjan að skipta nótunni í tvo ójafna parta

Skrifað

Leikið

STUTT FORSLAG

Smækkuð áttundapartsnóta með skástriki eins og sýnt er hér kallast stutt forslag

Skrifað

Leikið

Hér er sýnt forslag með tveimur nótum

Skrifað

Leikið

Forslögín geta einnig staðið saman af fleiri nótum Þegar smækkuðu nóturnar koma á eftir aðalnótunni kallast það eftirslag

Skrifað

Leikið

Fjögránótu forslög og eftirslög eru einnig algeng

Skrifað

Leikið

TVÖFALT FORSLAG

Tvöfalt forslag uppávið er merkt með þessu merki.

Skrifað

Leikið

Tvöfalt forslag niðurávið er merkt með þessu merki.

Skrifað

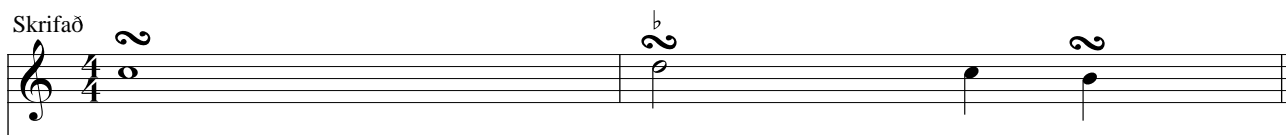
Leikið

TVÍSLAG

Tvíslag kallast þetta merki hér fyrir neðan.

Skrifað

Leikið

Túlkun á tvíslagi milli nótna er á þennan hátt. Milli tveggja eins nótna er notuð tríóla.

Skrifað

Leikið

Þegar punkteruð nóta lifir út taktslagið er tvíslagið á þennan hátt

Punktinum er breytt í nótu þegar punkturinn lifir ekki út taktslagið

Ef nótan er tvípunkteruð þá er fyrri eða seinni punktinum breytt í nótu Í dæmi A er fyrri punktinum breytt í nótu en í dæmi B seinni punktinum

Ef ekki er hægt að leika aðalnótuna lengri en skrautnótturnar vegna þess hve hún er stutt eru skrautnótturnar leiknar allar með sama lengdargildi

Beethoven Sonata op 4 nr

Skrifað

Leikið

TRILLA

Þegar trilla er leikin er aðalnótan og nótan fyrir ofan hana leikin eins hratt og eins oft og lengdargildi aðalnótnar leyfir Trillan er merkt með *tr* fyrir ofan aðalnótuna og stundum öldulöguðu striki þar á eftir Ef smánótnur eru fyrir framan trillunótuna á að byrja trilluna á þeirri nótu annars er byrjað á nóttunni fyrir ofan eða á sjálfri nóttunni Það miðast við lengdargildi aðalnótnar og hraða lagsins hve margar nótnur eru í trillunni Ef síðasta nótan í trillunni reynist vera sama nóta og nótan sem kemur á eftir verður á bæta einni nótu við og verða þá síðustu fimm nóturnar að fimmólu Smánótnur eru oft notaðar til að breyta byrjun eða endi trillunar Formerki sem eru fyrir ofan trilluna segja til um að leika skuli efri nótna með því formerki Í þessu dæmi má leika fyrri eða seinni taktinn

Skrifað *tr*

Leikið

Hér eru smánótnur notaðar til að ákveða byrjunarnótu trillunar Ef smánótan er fyrir neðan aðalnótuna er hún fyrst leikin svo aðlanótan og þá nótan fyrir ofan hana

Skrifað *tr*

Leikið

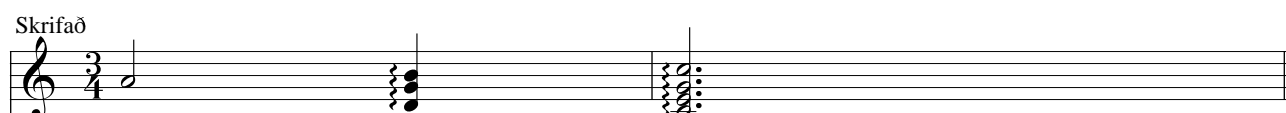
Hér er smánótnur sem sýna hvernig trillan á að byrja og enda

Skrifað *tr*

Leikið

HÖRPUHLJÓMUR (arpeggio)

Lóðrétt öldulagað strik fyrir framan hljóm þýðir að leika skuli hörpuhljóm

Skrifað

Leikið

Endurskrifaðu þessi dæmi eins og þau eru leikin

1.

2.

3.

4.

5.

6 Endurskrifaðu dæmin og notaðu skrauttákn

Musical notation for exercise 6, 4/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes with slurs and a triplet of eighth notes. The bass line is empty.

7.

Musical notation for exercise 7, 3/4 time signature. The melody features a half note, a quarter note, and a series of eighth notes with slurs. The bass line is empty.

8.

Musical notation for exercise 8, 2/4 time signature. The melody includes eighth notes, quarter notes, and a quintuplet of eighth notes. The bass line is empty.

9.

Musical notation for exercise 9, 3/4 time signature. The melody features eighth notes with slurs and triplets, quarter notes, and chords. The bass line is empty.

10.

Musical notation for exercise 10, 2/4 time signature. The melody includes eighth notes, quarter notes, and chords. The bass line is empty.

8 HLJÓMAR

Hljómur er búinn til úr grunntón þríund og fimmund

Hægt er að búa til fjórradda hljóm með því að tvöfalda eina nótu Best er að tvöfalda bassann

Nótunum í hljóm er hægt að raða upp í hvaða röð sem er

Neðstu nótu hljómsins köllum við bassa svo kemur tenór alt og sópran

Ekki má hafa meira en áttund milli sóprans og alts og alts og tenors en leyfilegt er að hafa allt að tvær áttundir milli bassa og tenors

Bassi og grunntónn er ekki það sama grunntónn er sæti hljómsins

Ef grunntónn er í bassa er hljómurinn í grunnstöðu

Ef þríund er í bassa kallast það hljómhvarf

Ef fimmund er í bassa kallast það 2 hljómhvarf

GRUNNSTAÐA Grunntónn í bassa

Musical notation for GRUNNSTAÐA Grunntónn í bassa. The notation shows three measures of music on a grand staff (treble and bass clefs). The first measure has a bass note and a treble chord of three notes. The second measure has a bass note and a treble chord of three notes. The third measure has a bass note and a treble chord of three notes. Labels with lines pointing to notes: Fimmund (treble), Þríund (treble), Grunntónn (treble), Fimmund (treble), Þríund (treble), Grunntónn (treble), Fimmund (treble), Þríund (treble), Grunntónn (treble), Bassi (bass).

HLJÓMHVARF Þríund í bassa

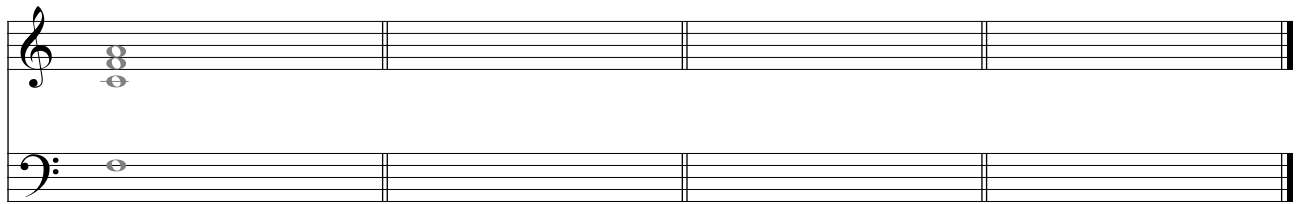
Musical notation for HLJÓMHVARF Þríund í bassa. The notation shows three measures of music on a grand staff. The first measure has a bass note and a treble chord of three notes. The second measure has a bass note and a treble chord of three notes. The third measure has a bass note and a treble chord of three notes. Labels with lines pointing to notes: Fimmund (treble), Grunntónn (treble), Þríund (treble), Sópran (treble), Alt (treble), Tenor (treble), Bassi (bass).

2 HLJÓMHVARF Fimmund í bassa

Musical notation for 2 HLJÓMHVARF Fimmund í bassa. The notation shows three measures of music on a grand staff. The first measure has a bass note and a treble chord of five notes. The second measure has a bass note and a treble chord of five notes. The third measure has a bass note and a treble chord of five notes. Labels with lines pointing to notes: Þríund (treble), Grunntónn (treble), Fimmund (treble), Bassi (bass).

Eins og sést á þessum dæmum má skrifa sama hljóm á mismunandi vegu eftir því í hvaða röð nótarnar eru staðsettar og hvaða nóta er í bassa

Skrifaðu þessa hljóma upp í grunnstöðu

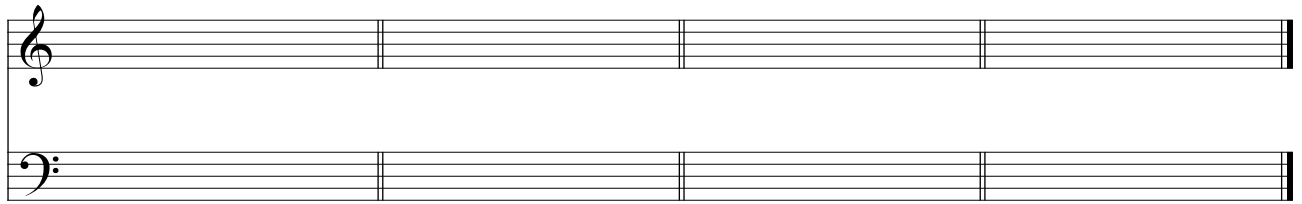
F-dúr

c-moll

As-dúr

fís-moll

2 Skrifaðu þessa hljóma í hljómhvarfi

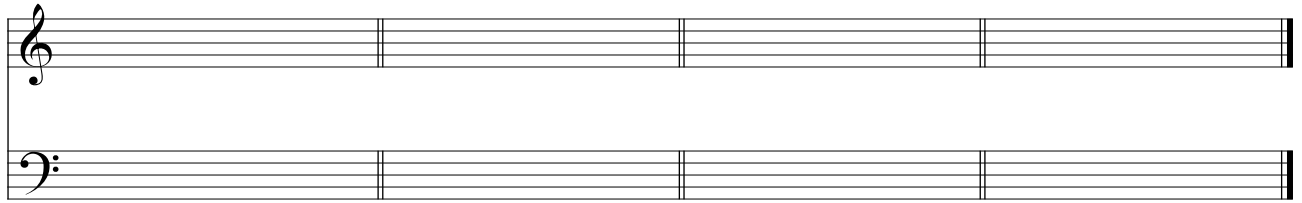
d-moll

b-moll

E-dúr

Es-dúr

3 Skrifaðu þessa hljóma í 2 hljómhvarfi

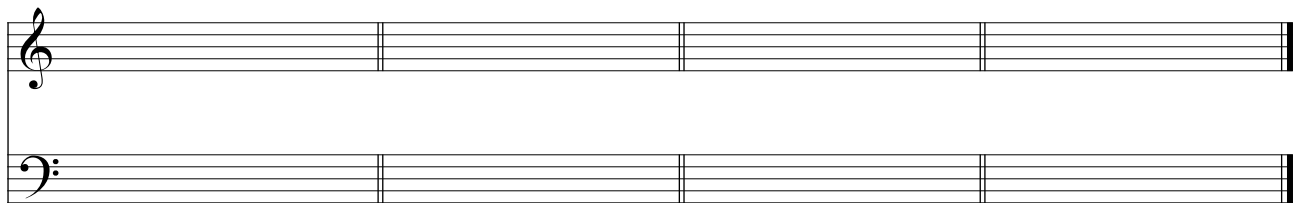
f-moll

H-dúr

cís-moll

gís-moll

4 Skrifaðu þessa hljóma í grunnstöðu með þríundina í sópran

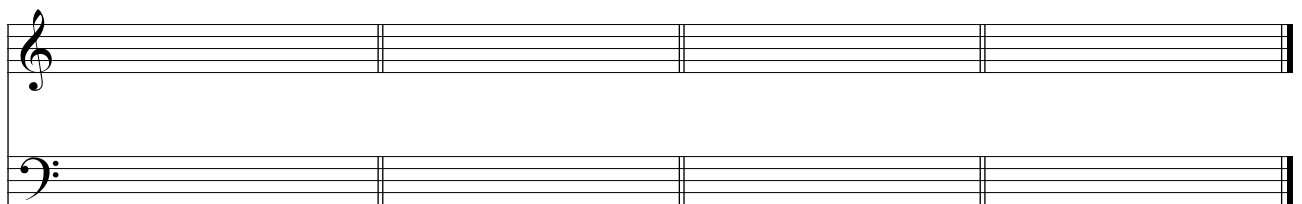
d-moll

A-dúr

h-moll

es-moll

5 Skrifaðu þessa hljóma í hljómhvarfi með fimmundina í tenór

Des-dúr

Fís-dúr

g-moll

a-moll

6 Greindu þessa hljóma

Notaðu þessar skammstafanirnar G Grunnstaða H Hljómhvarf 2 H 2
Hljómhvarf

Musical notation for exercise 6, measures 1-4. Treble clef with key signature of one sharp (F#). Bass clef with key signature of one sharp (F#).

D dúr 2 H

7.

Musical notation for exercise 7, measures 1-4. Treble clef with key signature of one sharp (F#). Bass clef with key signature of one sharp (F#).

8.

Musical notation for exercise 8, measures 1-4. Treble clef with key signature of two flats (Bb, Eb). Bass clef with key signature of two flats (Bb, Eb).

9.

Musical notation for exercise 9, measures 1-4. Treble clef with key signature of one sharp (F#). Bass clef with key signature of one sharp (F#).

10.

Musical notation for exercise 10, measures 1-4. Treble clef with key signature of two flats (Bb, Eb). Bass clef with key signature of two flats (Bb, Eb).

